

**"ESKI FONUS": ALEKSANDR FAYNBERG SHE'RI TAHLILI VA BADIY-
FALSAFIY IZLANISHLAR****Zamira Moldiyeva Bahodirovna**

Ingliz tili filologiyasi fakulteti talabasi, O'zDJTU

Email: zamiramoldiyeva219@gmail.com<https://doi.org/10.5281/zenodo.18810594>

Annotatsiya: Ushbu maqola Aleksandr Faynbergning "Eski fonus" she'rini badiiy va falsafiy jihatdan tahlil qiladi. She'r inson ruhiyati, sevgi, nostalgiya, yo'qotish hissi va ichki izlanishlarni ramziy tasvirlar orqali ochib beradi. Maqolada she'rning g'oyaviy mazmuni, til va uslub vositalari, ramz va metaforalar, shuningdek lirik qahramonning ichki kechinmalari chuqur tahlil qilinadi. Shu bilan birga maqolada she'riyat tahlili metodikasi va ramzlarni aniqlash bo'yicha amaliy tavsiyalar keltiriladi.

Kalit so'zlar: Eski fonus, sevgi, nostalgiya, ramz, poetik obraz, she'riyat tahlili, metafora, ichki kechinma, klassik adabiyotga ishora, lirik qahramon

Kirish

She'riyat inson hissiyoti va ruhiy kechinmalarni ifodalash san'ati bo'lib, har bir satr va so'z o'quvchiga hissiy tajriba beradi, ruhiy izlanishlarga chorlaydi. Faynbergning "Eski fonus" she'ri ham shunday asarlardan bo'lib, lirik qahramonning yo'qotish, nostalgiya va sevgiga bo'lgan qarashlarini poetik til orqali tasvirlaydi.

She'rning boshida eski fonus – fonar, chiroq sifatida ishlatilgan ramz orqali o'tmishga bo'lgan qarash ifodalanadi. Lirik qahramon bu ramz orqali yo'qotilgan vaqt, hissiyot va ichki kechinmalarni yodga oladi. Shu bilan birga, she'rning ohangi va takrorlanuvchi so'zlar o'quvchida emotsional kuch va ruhiy intensivlik yaratadi.

Muhokama**1) Eski fonus va nostalgiya**

She'r ochilishida:

Kuylama u eski fonusni menga,

Pushkin yo Blok deb chekmagil firoq.

"Eski fonus" ramzi orqali shoir o'tgan kunlar va yo'qotilgan hissiyotlarni tasvirlaydi. Takrorlanuvchi "kuylama" so'zi lirik qahramonning ruhiy holatini yanada jonli qiladi, uning emotsional qiyinchilik va ichki iztiroblarini o'quvchiga yetkazadi. Bu yerda nostalgiya hissi markaziy o'rin tutadi.

2) Klassik adabiyotga ishora

Ularning shu'lasi mendan ko'p yiroq,

Pushkin yo Blok deb chekmagil firoq.

Bu satrlar Pushkin va Blok kabi klassik shoirlarga ishora qiladi. Shu bilan she'rga tarixiy va madaniy kontekst qo'shiladi. Lirik qahramonning ichki kechinmalari va hissiyotlari klassik shoirlarning ruhiy o'xshashligi bilan bog'lanadi, bu esa she'rga chuqur falsafiy qatlam beradi.

Klassik adabiyotga ishora, shuningdek, shoirning o'z zamonini, o'tmishni va madaniy merosni qadrlashini ko'rsatadi.

3) Yo'qolgan sevgini tasvirlash

O'zi yo'q sevgini kuylama, jonim,

Ovozing, bardoshing yetmagay bu dam.

Bu satrlar lirik qahramonning sevgi va yo‘qotish hissini aks ettiradi. “Kuylama” takrorlari o‘quvchiga hissiy intensivlik yaratadi va ichki kechinmalarni yanada kuchaytiradi. Lirik qahramon sevgining yo‘qligi orqali ruhiy izlanishlar va ichki qarama-qarshiliklarni his qiladi.

Badiiy tahlil nuqtai nazaridan, bu satrlar ritm, takror va ohang yordamida lirik qahramonning ichki dunyosini jonlantiradi.

4) Ramz va tasvir tahlili

She‘r davomida ishlatilgan ramzlar va tasvirlar:

Qorli sarhadlar – inson hayotidagi murakkab va to‘sqinlik qiluvchi yo‘llar

Sirli yurtlar – ma‘naviy va ruhiy izlanishlar

Eski fonus – yo‘qotilgan vaqt va nostalgiya

Shamol va qor – tabiiy kuchlar orqali inson his-tuyg‘ulari bilan uyg‘unlik

Tasvirlar she‘rni jonlantiradi va o‘quvchiga hissiy va vizual tasavvur beradi. Ramzlar orqali shoir ichki kechinmalar va falsafiy g‘oyalarni ochib beradi.

5) Lirik qahramonning ichki izlanishlari

She‘rda lirik qahramon ichki dunyosida uchta asosiy yo‘nalishni o‘rganadi:

Nostalgiya va eski kunlarga bo‘lgan ishora

Klassik adabiyotga hurmat va ruhiy izlanish

Sevgi va yo‘qotish hissi

Ushbu yo‘nalishlar bir-biri bilan bog‘langan holda she‘rni mantiqiy va emotsional butunga aylantiradi. Lirik qahramonning ruhiy izlanishi — bu nafaqat hissiy, balki falsafiy izlanishdir.

6) Falsafiy va badiiy xulosalar

She‘r falsafiy jihatdan:

Hayot va vaqtning o‘tishini, inson kechinmalarining beqarorligini yoritadi

Sevgining yo‘qligi va yo‘qotish hissi orqali ichki o‘sishni ko‘rsatadi

Klassik shoirlarga ishora orqali inson ruhiyati va madaniy meros o‘rtasidagi bog‘liqlikni ifodalaydi

Badiiy jihatdan, she‘rning takrorlar, ritm, ohang va ramzlar orqali tuzilishi o‘quvchiga hissiy intensivlik beradi va she‘riyatning estetik xususiyatini kuchaytiradi.

Xulosa

“Eski fonus” she‘ri — bu sevgi, nostalgiya va ruhiy izlanishlar haqida falsafiy lirika.

Fonus ramzi o‘tmishga va yo‘qotilgan hissiyotlarga ishora qiladi

Klassik shoirlarga ishora madaniy va tarixiy kontekst qo‘shadi

Takrorlar va ohang lirik qahramonning ichki kechinmalarini kuchaytiradi

Ramzlar va tasvirlar she‘r mazmunini boyitadi

She‘r nafaqat hissiy, balki badiiy va falsafiy izlanish asari sifatida qadrlanadi. Lirik qahramonning ichki izlanishi, his-tuyg‘ulari va falsafiy tafakkuri orqali o‘quvchi she‘rning chuqur ma‘nosini anglaydi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Symbolism in Poetry — LiteraryDevices.net <https://literarydevices.net/symbolism/>
2. Imagery in Poetry — LiteraryDevices.com <https://literarydevices.com/imagery/>
3. How to Analyse a Poem in 6 Steps <https://www.matrix.edu.au/beginners-guide-poetry/how-to-analyse-a-poem-in-6-steps/>

4. Literary Analysis Tips — UNC Writing Center <https://writingcenter.unc.edu/tips-and-tools/literary-analysis/>
5. Poetry Analysis Guide — Texas A&M University Writing Center <https://writingcenter.tamu.edu/writing-speaking-guides/analyzing-poetry>